

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Укупно	

ПРВИ КОЛОКВИЈУМ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1

Име и презиме: _____ Број индекса: _____

Подгрупа: _____

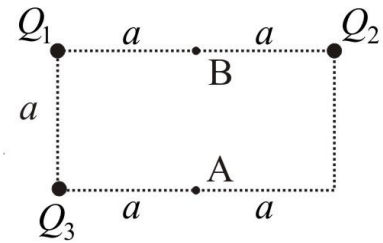
Напомене: Колоквијум траје два сата. Дозвољена је употреба само овог папира и испитне свеске, који се морају заједно предати. Теоријски део радити искључиво на овом папиру, а задатке искључиво у испитној свесци. Сваки задатак носи по 25 поена, а питање по 10 поена.

ЗАДАЦИ

1. Три тачкаста наелектрисања Q_1 , Q_2 и Q_3 налазе се у вакууму у теменима правоугаоника, као на слици 1.

- а) Одредити вектор електричног поља у тачки А.
- б) Одредити рад који силе електростатичког поља изврше када се пробно оптерећење ΔQ пребаци из тачке В у бесконачност.

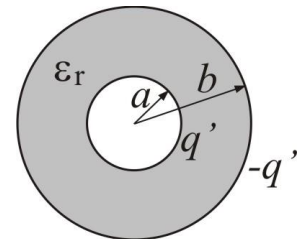
Познато је: $a = 3\text{ cm}$, $Q_1 = 2\text{ nC}$, $Q_2 = -2\text{ nC}$, $Q_3 = 8\sqrt{2}\text{ nC}$ и $\Delta Q = 1\text{ pC}$.

Слика 1

2. Цилиндрични кондензатор, полупречника електрода $a = 2\text{ mm}$ и $b = 12\text{ mm}$, испуњен диелектриком релативне диелектричне константе $\epsilon_r = 3$ приказан је на слици 2. Кондензатор је оптерећен наелектрисањем сталне подужне густине q' .

- а) Одредити расподелу електричног поља и електричне индукције у функцији растојања r од осе цилиндра.
- б) Израчунати максимални напон на који сме да се прикључи кондензатор уколико су познате вредности за критично поље диелектрика и коефицијент сигурности: $E_{kr} = 5\text{ MV/m}$, $ks = 2$.
- в) За колико ће се променити подужна капацитивност кондензатора ако се из кондензатора извуче диелектрик?

Слика 2

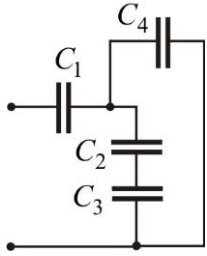
ТЕОРИЈСКИ ДЕО

1. а) Написати потпуни назив физичке величине и њену јединицу:

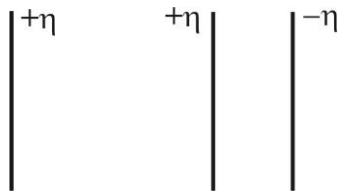
q' _____ [___] $\vec{D}$ _____ [___]
 $\vec{P}$ _____ [___] ρ _____ [___]
 ϵ_r _____ [___] w _____ [___]

б) Написати и исказати речима Гаусов закон.

2. Одредити еквивалентну капацитивност везе кондензатора са слике. Ако се веза кондензатора прикључи на напон $U = 20 \text{ V}$, израчунати укупну електростатичку енергију кондензатора. Познато је: $C_1 = 10 \text{ nF}$, $C_2 = 3 \text{ nF}$, $C_3 = 6 \text{ nF}$, $C_4 = 8 \text{ nF}$.

3. а) Извести израз за интензитет електричног поља усамљене неограничене проводне равни оптерећене наелектрисањем сталне површинске густине $+\eta$, која се налази у ваздуху (слика 3.а).
 б) Скицирати спектар поља и написати израз за електрично поље у случају две неограничене проводне равни са слике 3.б, при том користећи израз добијен под 3.а.

слика 3.а

слика 3.б

4. а) Дефинисати електрични дипол и електрични момент дипола.
 б) Како се понаша електрични дипол у хомогеном електростатичком пољу?

5. Извести гранични услов за нормалне компоненте вектора електричне индукције и нацртати одговарајућу слику.

I КОЛОКВИЈУМ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1
РЕШЕЊА ЗАДАТАКА

1. а) $\vec{E}_A = (90\sqrt{2}\hat{x}) \frac{\text{kV}}{\text{m}},$

б) $A = 2400 \text{ pJ}.$

2.

$$\text{а) } \vec{E} = \begin{cases} 0, & r \leq a^- \\ \frac{q'}{2\pi\epsilon_0\epsilon_r r} \hat{r}, & a^+ \leq r \leq b^- \\ 0, & r \geq b^+ \end{cases}; \quad \vec{D} = \begin{cases} 0, & r \leq a^- \\ \frac{q'}{2\pi r} \hat{r}, & a^+ \leq r \leq b^- \\ 0, & r \geq b^+ \end{cases};$$

б) $U_{\max} \approx 8.96 \text{ kV};$

в) $\Delta C' = C_v' - C_d' \approx -62.07 \text{ pF/m}$

Подужна капацитивност се смањи за 62.07 pF/m када се из кондензатора извуче диелектрик.
